

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันมีข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรทั้งในด้านการเงินงบประมาณ อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การนิเทศงานด้านสาธารณสุขจึงมีความจำเป็นเพื่อให้แผนงานโครงการของกระทรวงสาธารณสุขสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย อีกทั้งเป็นการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการสาธารณสุข เพื่อสามารถให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้จัดแบ่งประเภท และขนาดของโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคเป็น 3 ประเภท คือ โรงพยาบาลศูนย์ (Regional Hospital and Medical Center) โรงพยาบาลทั่วไป (General Hospital) และโรงพยาบาลชุมชน (Community Hospital)

โรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการสาธารณสุขเขตพื้นที่ ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอให้บริการรักษาพยาบาลโรคทุกสาขา มีขนาดเตียงตั้งแต่ 10-120 เตียง แบ่งเป็น 6 ฝ่าย กับ 2 งาน

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
2. ฝ่ายการพยาบาล
3. ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
4. ฝ่ายสุขภาพจิตและป้องกันโรค
5. ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน
6. ฝ่ายทันตสาธารณสุข
7. งานเวชปฏิบัติทั่วไป
8. งานชันสูตรสาธารณสุข

ปัญหาสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน คือ ปัญหาด้านการบริหาร การพัฒนางานด้านสาธารณสุขให้ได้ผลตามเป้าหมายนั้นจะต้องพัฒนากำลังคนด้านบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คือ การพัฒนาผู้ปฏิบัติงานระดับบริหาร (เทอดพงษ์ ไชยนันท์, 2530) อีกทั้งสภาพและปัญหาสาธารณสุขในแผนพัฒนาการสาธารณสุข ฉบับที่ 6-7 มินโอบายการ บริหารการพัฒนาสาธารณสุข ให้บรรลุสภาวะสุขภาพดีถ้วนหน้า และการปรับปรุงคุณภาพของงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้นนั้นจำเป็นต้องสร้างเสริมความสามารถของผู้บริหารทุกระดับ โดยเฉพาะโรงพยาบาลชุมชนซึ่งให้บริการใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมากที่สุด จะสามารถให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้าฝ่ายการพยาบาล ใช้บุคลากร ทรัพยากรต่าง ๆ และระบบงานที่มีประสิทธิภาพ

การบริหารงานโรงพยาบาลชุมชนนั้นฝ่ายการพยาบาลเป็นฝ่ายที่ใหญ่ที่สุดมีบุคลากรหลายระดับ และจำนวนมากที่สุด บุคลากรในฝ่ายการพยาบาลประกอบด้วย หัวหน้าพยาบาล พยาบาลหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคเจ้าหน้าที่พยาบาล พนักงานผู้ช่วยเหลือ คนใช้พนักงานทำความสะอาด พวงรัตน์ บุญยานุรักษ์ (2535:34) ให้ความเห็นว่า เนื่องจากฝ่าย การพยาบาล ประกอบด้วยบุคลากรจำนวนมาก หัวหน้าพยาบาลไม่สามารถสังเกตการปฏิบัติงานได้ อย่างทั่วถึง ดังนั้นจึงต้องอาศัยพยาบาลหัวหน้าตึก เป็นผู้ติดต่อประสานงานและให้การนิเทศ พยาบาลหัวหน้าตึกเป็นผู้บริหารระดับล่างที่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด และมีความรับผิดชอบต่อ ผลผลิตโดยตรง คือ ผลของการดูแลรักษาที่ผู้ป่วยที่ได้รับ ดังนั้น การนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึก จึงมีความสำคัญ เพราะการนิเทศการพยาบาลเป็นการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพยาบาลอย่าง ดีที่สุด ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการดูแลผู้ป่วย เพื่อความปลอดภัยในชีวิตของผู้ป่วย ที่ได้รับจากบุคลากร พยาบาล และบุคคลอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน เพราะการพยาบาลเป็นการปฏิบัติต่อคนมิใช่เครื่องจักร ผู้นิเทศทางการพยาบาลจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ในระบบการบริหารการ ให้บริการพยาบาลระบบ การรักษาของแพทย์ และมีความสามารถในการนิเทศติดตามประเมินผลงาน ถ้าผู้นิเทศขาดทักษะจะ เป็นผู้บริหารที่ขาดประสิทธิภาพ คุณภาพการบริการของการพยาบาลอาจอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งวิชาชีพ ก็ไม่ได้รับการพัฒนา

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยกำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีสาเหตุจากการ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากพื้นฐานเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม การรับเอาความเจริญ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การขยายตัวทางการศึกษาและการพัฒนาการเมืองการปกครอง ส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของบุคคลในสังคมต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยประกอบกับการที่ ระบบส่งข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก ภาสไตอิทธิผลของความต้องการ ที่ทันสมัยและก้าวหน้าทางด้านสาธารณสุข จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาด้านการพยาบาลควบคู่ไปด้วย บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำคัญในด้านสาธารณสุขคือ พยาบาล การพัฒนาพยาบาลให้เป็นผู้มีความรู้ความ สามารถมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะส่งผลต่อความมีสุขภาพดีของประชากรในพื้นที่นั้นๆ ได้เพื่อ ให้มีคุณค่าต่อการพัฒนาสังคม และประเทศชาติต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ในระดับภูมิภาคที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรม อันเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและแบบแผนการดำเนินชีวิตของประชาชน ในพื้นที่ และประชากรที่จะอพยพเข้าไปอยู่ใหม่เป็นอย่างมากสมควรต้องเน้นให้ความสำคัญ และ ส่งเสริมการให้ความรู้ควบคู่กันไป

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ 3 จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

1. มาบตาพุด เป็นเมืองอุตสาหกรรมสมัยใหม่ เป็นแหล่ง อุตสาหกรรมหนัก และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
2. แหลมฉบัง เป็นเมืองท่าสมัยใหม่ เป็นที่ตั้งอุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมส่งออก
3. ระยอง ฉะเชิงเทรา เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร ที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตรในภาคตะวันออก
4. สัตหีบ แหล่งอุตสาหกรรมขนถ่ายสินค้า คอเรือ และซ่อมเรือ
5. พัทธยา เป็นเมืองท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับศูนย์พาณิชย์และธุรกิจการค้า
6. เมืองชลบุรี เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในเชิงธุรกิจการค้า การเงิน และการบริหาร ตลอดจนการบริหารงานภาครัฐบาล

ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (2525-2529) และ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ประเทศไทยกำลังพัฒนาจากประเทศ агрกรรมไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Country) คำย่อว่า NIC แนวทางในการพัฒนาด้านสาธารณสุขให้เกิดสัมฤทธิ์ผลนั้น ต้องพัฒนาสุขภาพทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพราะฉะนั้นสุขภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) เป็นแผนดำเนินงานระยะยาวพัฒนาต่อเนื่องจากฉบับที่ 6

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็นพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกตั้งแต่ พ.ศ. 2525-2536 พบว่าพยาบาลหัวหน้าตึกมีการนิเทศงานพยาบาลเป็นครั้งคราวการจัดกิจกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนางาน ไม่ได้จัดอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ และมิได้มีการสำรวจความคิดเห็น หรือความต้องการการนิเทศทางด้านใดบ้างทั้งๆ ที่การนิเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากการปฏิบัติให้การพยาบาล จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรได้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อความปลอดภัยของชีวิตผู้ป่วย ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะการพยาบาลเป็นการปฏิบัติต่อคนมิใช่การปฏิบัติต่อเครื่องจักรผู้วิจัยจึงมีความปรารถนาที่จะให้มีการพัฒนาการนิเทศขึ้นในโรงพยาบาลชุมชนเพื่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของพยาบาลเพื่อสนองเป้าหมายหลักของกระทรวงสาธารณสุข คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้า 2534 ผู้วิจัยเห็นสมควรที่จะทำการวิจัย โดยการศึกษากิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึกโรงพยาบาลชุมชนบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อนำผลและความรู้ที่ได้มาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนดังกล่าว จากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ชลบุรี ระยอง

ฉะเชิงเทรา ทำให้บริเวณพื้นที่เหล่านี้ เป็นย่านอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมเบาทำให้เกิดปัญหา ด้านอุบัติเหตุและอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานปัญหาในเรื่องสิ่งแวดล้อม และสารพิษจากโรงงาน ปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจร ตลอดจนการขยายตัวของประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากแรงงาน ที่อพยพเข้ามาทำงาน ทำให้มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการ รักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยให้เหมาะสมกับพื้นที่เฉพาะเช่นนี้

การนิเทศงานเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ เพราะการนิเทศงานเป็นขั้นตอนหนึ่งของการบริหารงานเป็นเครื่องมือที่จะช่วยควบคุมกำกับงานและสนับสนุน ให้งาน นโยบายนโยบายดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้ดังที่ พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2525:2) กล่าวว่า การนิเทศงานเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่บริหาร เพราะเป็นทางที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานหรือ การให้บริการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

พยาบาลหัวหน้าคิก ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับต้น มีหน้าที่สำคัญในการนิเทศงานการพยาบาลเพื่อให้ประชาชนในเขตพื้นที่ ช่างมิ่งทะเลตะวันออกได้รับการดูแลด้านสุขภาพดียิ่งขึ้น โดยมีการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมการนิเทศ ของพยาบาลหัวหน้าคิกโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง ด้านการตรวจเยี่ยม การประชุมปรึกษาการสอนการให้คำปรึกษาแนะนำและการร่วมมือปฏิบัติงาน
2. เปรียบเทียบกิจกรรมการนิเทศการพยาบาลของพยาบาลหัวหน้าคิก ตามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าคิก และตามการรายงานของพยาบาลประจำการ
3. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ของพยาบาลหัวหน้าคิก

สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของพยาบาลผู้ตรวจการ และพยาบาลประจำการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน (สินันท์ สมรรถกิจจร 2518:96) ผลการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้นิเทศการพยาบาลในกรุงเทพมหานคร พบว่าความคิดเห็นของผู้ตรวจการพยาบาลเกี่ยวกับ

คุณภาพการปฏิบัติงานของคนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีทุกด้าน แต่พยาบาลหัวหน้าตึกมีความคิดเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์พอใช้ที่ค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 (อรพินธ์ เจริญผล 2518:74-77) ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาค พบว่า ผู้นำทีมและพยาบาลมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำทีมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สก.วัน การศึกษา (พวงเพ็ญ ชุ่มพรไพฑูริ 2519:71) ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของพยาบาลหัวหน้าตึกในโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่าความคิดเห็นของพยาบาลหัวหน้าตึก และพยาบาลประจำการต่อลักษณะงานของพยาบาลหัวหน้าตึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยส่วนรวมพยาบาลหัวหน้าตึกคิดว่าคนทำงานมากในขณะที่พยาบาลประจำการเห็นว่าพยาบาลหัวหน้าตึกทำงานน้อย (รัตนาวดี บุญอุปประภา 2519:88-94) ผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าตึกโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข ตามการประเมินตนเอง และตามการประเมินโดยผู้ใต้บังคับบัญชา พบว่า พยาบาลหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าตึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยพยาบาลระดับบริหารประเมินการบริหารงานการนิเทศงานของตนเองว่า ได้กระทำบ่อยหรือทำมากกว่าการประเมินจากผู้รับการนิเทศ (สมจิตร์ ชัยรัตน์ 2529:81-83) จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

สมมติฐานของการวิจัยมีดังนี้

1. กิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึกตามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าตึก และพยาบาลประจำการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. กิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึกตามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าตึก จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การเข้ารับการอบรมภายหลังจบหลักสูตรการพยาบาลและผดุงครรภ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. กิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึกตามการรายงานของพยาบาลประจำการ จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาประจำการปฏิบัติงาน การเข้ารับการอบรมภายหลังจบหลักสูตรการพยาบาลและผดุงครรภ์ วุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดที่จะศึกษาเฉพาะโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำนวน 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากิจกรรมการนิเทศงานพยาบาลหัวหน้าตึกด้านการเชื่อมตรวจ การประชุมปรึกษา การสอนการให้คำปรึกษาแนะนำ และการร่วมมือปฏิบัติงาน
3. ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลหัวหน้าตึกโรงพยาบาลชุมชน และพยาบาลประจำการ ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าตึก

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า ตัวอย่างประชากรรายงานกิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าตึกโรงพยาบาลชุมชนด้วยความจริงใจ
2. ความแตกต่างด้านลักษณะการปฏิบัติงานในแผนกต่างๆ การบริหารงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลไม่ถือว่ามามีอิทธิพลต่อการรับรู้ การปฏิบัติกิจกรรมนิเทศการพยาบาลของพยาบาลหัวหน้าตึก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมการนิเทศ หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลหัวหน้าตึกได้กระทำต่อพยาบาลประจำการ เป็นกลไกการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งในรูปแบบของการบริหารงานเป็นวิธีการปฏิบัติในกระบวนการนิเทศการพยาบาล เพื่อช่วยให้พยาบาลประจำการปฏิบัติได้ดีขึ้น และได้พัฒนาตนเองด้วยซึ่งกิจกรรมเหล่านี้พยาบาลหัวหน้าตึก สามารถกระทำได้ด้วยตนเอง และพยาบาลประจำการสามารถสังเกตเห็นได้ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง กิจกรรม 4 ด้าน คือ ด้านการตรวจเยี่ยม ด้านการประชุมปรึกษา ด้านการสอนการให้คำปรึกษาแนะนำ และด้านการร่วมมือปฏิบัติงาน

พยาบาลหัวหน้าตึก หมายถึง ผู้บริหารระดับสูงในตึกผู้ป่วย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลควบคุมประสานงานกิจกรรมพยาบาลการบริหารบุคลากรและการให้บริการด้านการศึกษา วิจัยแก่บุคลากรในทีมสุขภาพ มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ประกาศนียบัตรพยาบาลขึ้นไป และมีใบประกาศนียบัตร

พยาบาลขึ้นไป และมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

พยาบาลประจำการ หมายถึง พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรขึ้นไปและมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยตรงทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 1 ปี

แผนกผู้ป่วยนอก หมายถึง งานบริการด้านแรกของโรงพยาบาลคืองานผู้ป่วยนอกที่ให้บริการตรวจรักษาโรคแก่ผู้ป่วยเป็นงานหลัก มีงานบริการผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินรวมทั้งงานห้องคลอด ที่ต้องจัดบริการตลอด 24 ชั่วโมง และงานห้องผ่าตัดมีให้บริการผ่าตัดทั้งในเวลาราชการและผ่าตัดฉุกเฉินนอกเวลาราชการ โดยใช้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์พยาบาลร่วมกันทั้ง 4 งาน

แผนกผู้ป่วยใน หมายถึง การพยาบาลผู้ป่วยที่พักรักษาในโรงพยาบาลอย่างต่อเนืองตลอด 24 ชั่วโมง จนกระทั่งจำหน่ายกลับบ้านโดยเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์พยาบาลให้บริการพยาบาลครอบคลุมทั้งด้านการรักษาพยาบาลการฟื้นฟูสภาพทางการแพทย์ภายในตึกผู้ป่วยแต่ละตึก

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน

การอบรม หมายถึง การได้รับการอบรมภายหลังจบหลักสูตรการพยาบาลและผดุงครรภ์แล้ว เช่น การบริหารการพยาบาล การนิเทศการพยาบาล เป็นต้น

วุฒิการศึกษา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาสูงสุดทางการพยาบาลที่ได้รับในปัจจุบัน

โรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขในส่วนภูมิภาคมีขนาดตั้งแต่ 10-120 เตียง ไม่เกิน 150 เตียง อยู่ในสายการสนับสนุนของกองสาธารณสุขภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวง มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน ในเขตพื้นที่บริเวณรอบที่ตั้งโรงพยาบาลประกอบด้วยบุคลากร 6 ฝ่าย 2 งาน คือ

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
2. ฝ่ายการพยาบาล
3. ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
4. ฝ่ายสุขภาพและป้องกันโรค
5. ฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน
6. ฝ่ายทันตสาธารณสุข
7. งานเวชปฏิบัติทั่วไป
8. ฟานชันสูตรสาธารณสุข

การเยี่ยมชมฯ หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลหัวหน้าตึกประเมินความต้องการและปัญหาของผู้ป่วย ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานเทคนิคการพยาบาล การบันทึกรายงานติดตามประเมินผลการรักษาพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับการติดต่อประสานงานของผู้ได้บังคับบัญชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาพัฒนาในงานที่ปฏิบัติ

การประชุมปรึกษา หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลหัวหน้าตึกปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ได้บังคับบัญชา ในลักษณะของการประชุมปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาของผู้ป่วย การตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหา การวางแผนการพยาบาลให้เป็นปัจจุบัน ปัญหาในการรักษาผู้ป่วยและปัญหาในการปฏิบัติงาน

การสอนการให้คำปรึกษาแนะนำ หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลหัวหน้าตึกสอนสาธิตให้คำแนะนำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง

การร่วมมือปฏิบัติงาน หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลหัวหน้าตึกช่วยเหลือพยาบาลประจำการทำงานไปด้วยกัน ขณะปฏิบัติงานอยู่บนตึกผู้ป่วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสถานการณ์เทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึกโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดบรีเวศพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เป็นแนวทางให้หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และพยาบาลหัวหน้างานตึกโรงพยาบาลชุมชนกระทรวงสาธารณสุข นำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุง กิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย